

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Společenství obcí v roce 2025

Ing. Mgr. David Sláma
ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy
Ministerstvo vnitra

Další schůdek k rozvoji meziobecní spolupráce

Obec

DSO

- Volné hranice.
- Jednoúčelová spolupráce.
- Stávající DSO se neruší

Společenství obcí

- Kvalifikovaná spolupráce.
- Územní pravidla.
- Spolupráce v oblasti veřejné správy.
- Platforma pro další kompetence na základě oborových zákonů.
- Sdílený úředník.

Dobrovolnost

DSO

Územní rozsah

Zpravidla lokální dopad, často sdružuje jen několik obcí, bez územních pravidel.

Cíle

Zpravidla jednoúčelové svazky; některé víceúčelové.

Postavení

- Právní subjektivita (zaměstnanci, majetek aj.)
- Pouze samostatná působnost
- Poradenská činnost
- Fakultativní podpora ze strany krajů

Nepočítá se s dalším rozvojem.

Společenství obcí

Územní rozsah

Mikroregionální záběr, území definované správním obvodem ORP, obec členem pouze jednoho SO.

Cíle

Víceúčelový svazek zaměřený na koordinaci veřejných služeb a všestranný rozvoj území, role ve výkonu veřejné správy.

Postavení

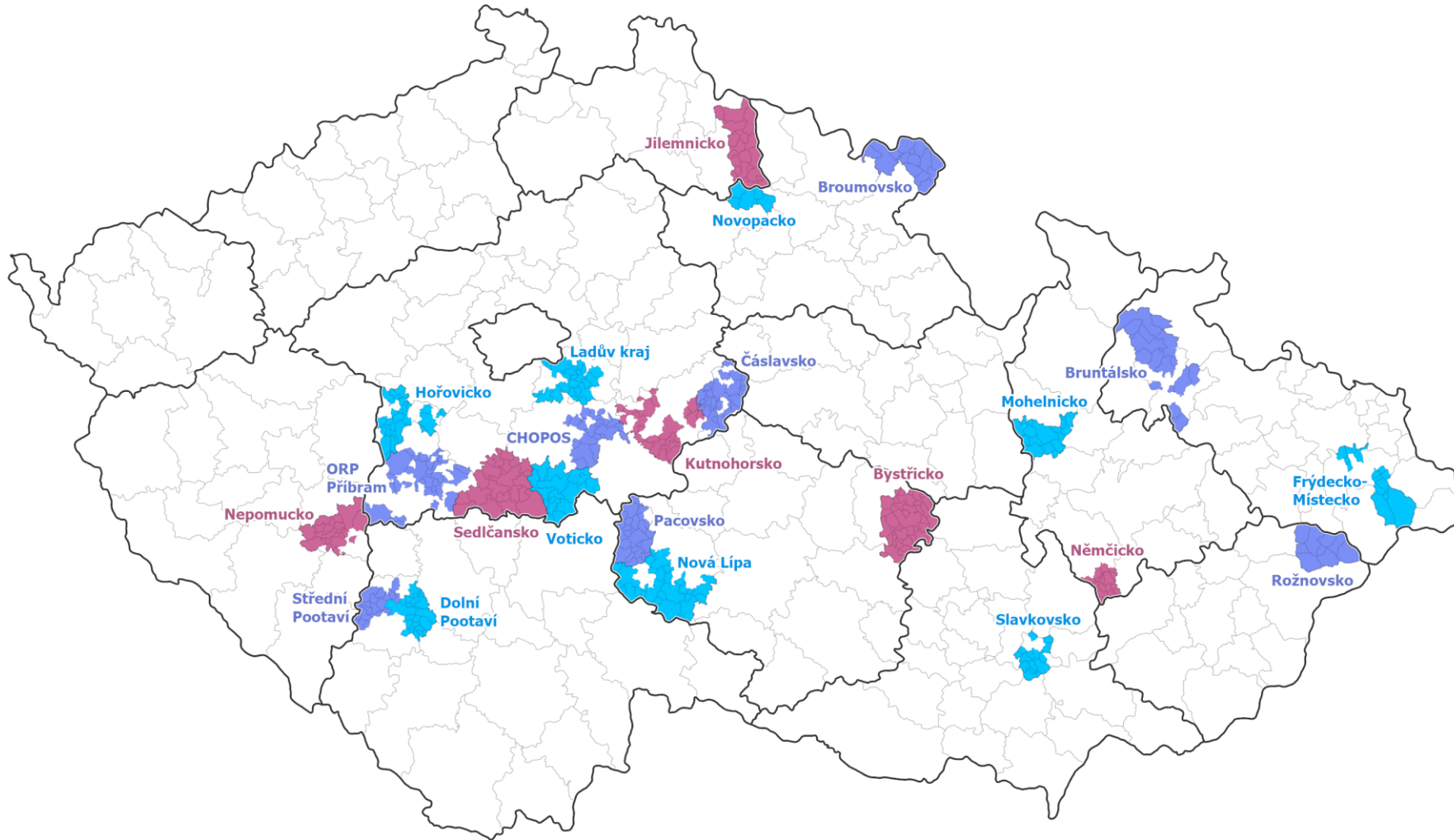
Právní forma jako DSO, ale může navíc ze zákona plnit:

- Výkon správních činností pro členské obce
- Sdílený úředník
- Podpora přeneseného výkonu státní správy na obcích
 - aktuálně kompetence obcí I. typu;
 - od 1. ledna 2025 pak vše s výjimkou kompetencí obcí III. typu
- Sdílení pracovníků (od 1. ledna 2025)
- Sdílení pedagogičtí pracovníci aj. (od 1. ledna 2025)

V budoucnu

- Postavení orgánu veřejné moci → možnost výkonu PP vlastním jménem
- Společná obecní policie
- Systémová podpora ze strany státu
- Kompetence určené zvláštními zákony

Přehled společenství obcí k 31.12.2024

Celkem 23 SO

446 obcí

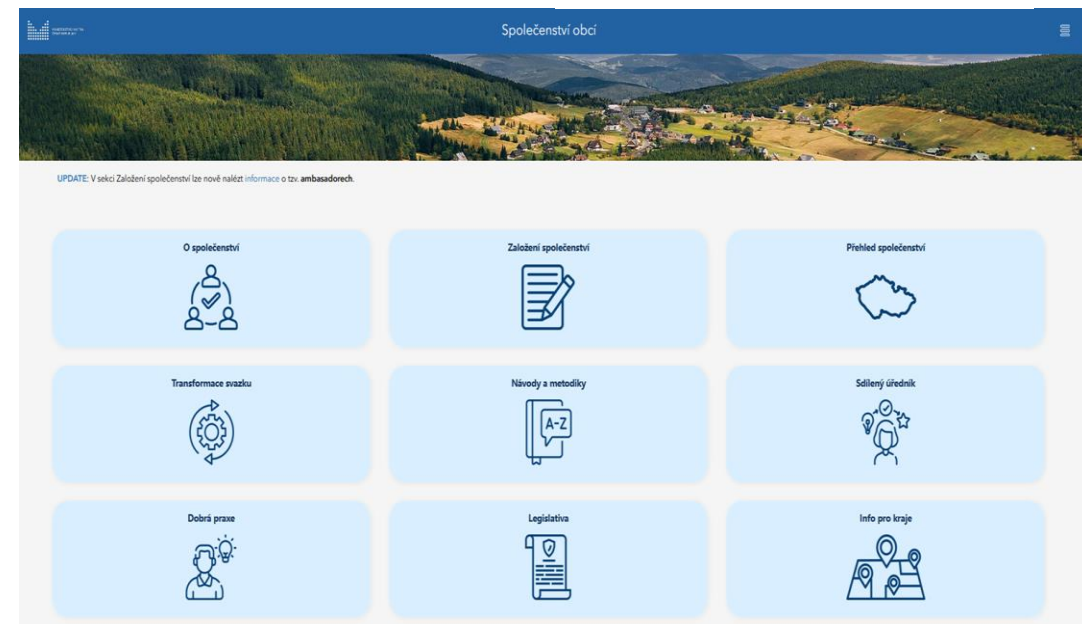
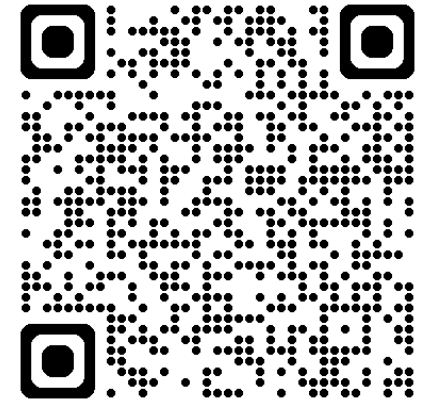
465 tisíc obyvatel

Společenství obcí aktuální stav

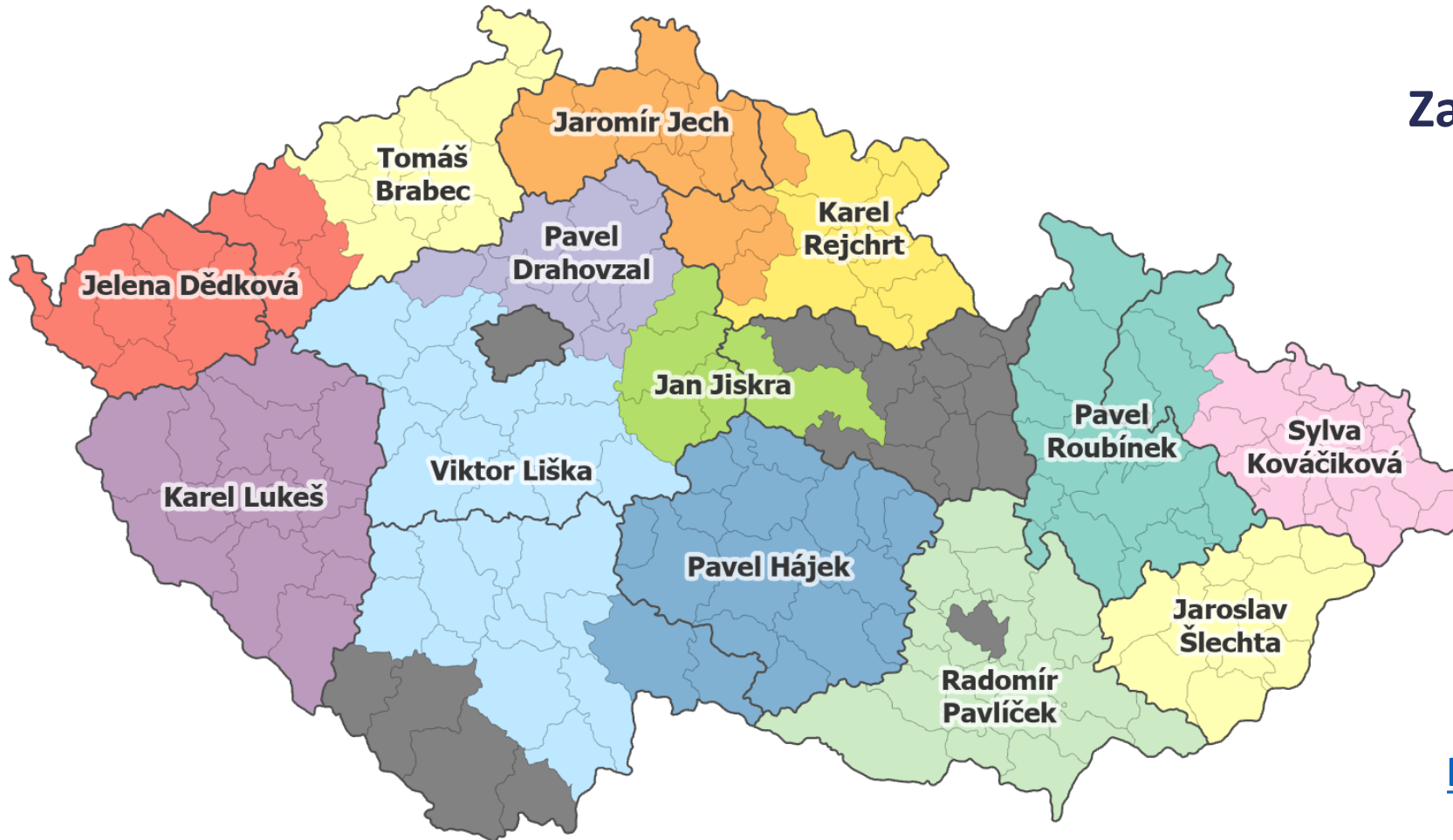
- Cílem je **50 společenství na konci roku 2025**
- **Aktivní podpora ze strany MV**, ambasadoři, podpora sdílení příkladů dobré praxe
- Složitější situace v území, kde může vzniknout více společenství obcí
- MV je připraveno vyjít vstříc vzniku SO i **změnou správních hranic ORP**
- Nutnost dodržení řádného postupu při transformaci, vyřešení členské základny, následně věcná změna stanov
- Snaha respektovat dobrou praxi stávajících DSO a přiblížit se pravidlům fungování obcí
- Při vzniku se SO inspirují **vzorovými stanovami vydanými MV**
- Snadnější evoluce v případě změny legislativy – kancelář, vedoucí kanceláře

Podpora ze strany MV

- Speciální webové stránky: www.spolecenstviobci.gov.cz
 - Vzorové stanovy,
 - Metodický postup vzniku společenství obcí,
 - Metodika činnosti společenství obcí (orgány, sdílený úředník)
 - Vzorová struktura plánovacího dokumentu
 - Vzory pro zápis společenství obcí pro kraje
 - Příklady dobré praxe
- **Ambasadoři v jednotlivých regionech**
- **Podpora na jednání svazků či setkání starostů**

Ambasadoři pro vznik SO

**Zajištění přímé komunikace
s obcemi a DSO**

Podrobné kontakty na:

<https://spolecenstviobci.gov.cz/>

Novinky pro SO od 1.ledna 2025

Novela zákona o obcích, v podobě zákona č.196/2024 Sb., která zavádí následující rozšíření:

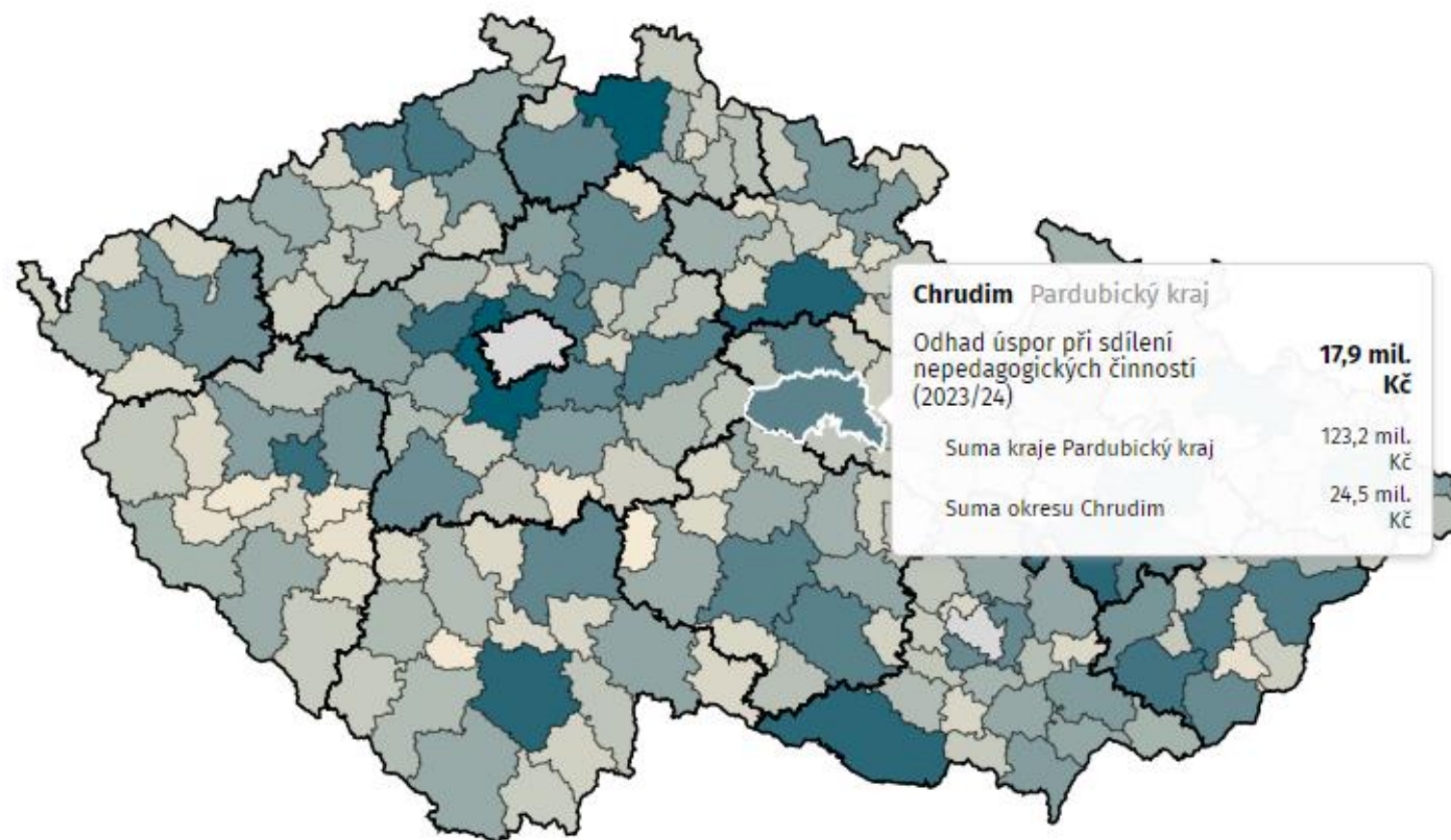
- **Sdílený úředník může vykonávat role spojené s přeneseným výkonem mimo kompetence ORP**
 - Nově tedy např. stavební úřad, matrika, činnost POÚ.
- Členské obce a jejich organizace mohou využívat sdíleného zaměstnance, např.:
 - Sdílený IT pracovník pro školy v rámci společenství
 - Sdílený pracovník pro správu zeleně.
- Sdílený pedagog (novela zákona o pedagogických pracovnících) např.:
 - Sdílený angličtinář nebo školní psycholog jako zaměstnanec společenství nebo jím zřízené organizace.

Celková úspora při sdílení nepedagogických činností na úrovni ORP

Odhad úspor při sdílení nepedagogických činností (2023/24)

0 mil. Kč 5 10 15 20 >25 mil. Kč

Suma ČR: 1 869,9 mil. Kč

Data ukazatele pochází z šetření a výpočtů [Mazoucha a Fischera \(2024\)](#).

Zdroj ostatních dat: Výpočty autorů

Mapové podklady od ČÚZK licencovány pod [CC BY 4.0](#)

Vytvořeno v [DataPAQ](#) od PAQ Research, licence [CC BY-NC 4.0](#)

Financování

1) Členské poplatky

- standardní nástroj DSO – musí být základem rozpočtu

2) Dotační titul Ministerstva vnitra

- přechodný instrument pro rok 2025
- vypsání počátkem března 2025 jako dotace provozní činnosti v roce 2025
- maximální výše dotace 900 tis./SO
- určeno zejména na mzdové výdaje, nájemné, tvorbu strategie SO apod.

3) Příspěvek na výkon státní správy

- Pokud SO skrze sdíleného úředníka vykonává přenesenou působnost, obce by měly převést část vlastního příspěvku na výkon státní správy na společenství (www.prispevekobce.cz)

4) Příspěvek na činnost SO (2026 +)

- Předpoklad poskytování ročního příspěvku, zpětně na základě splnění pravidel v předchozím roce (ST 845)
- Příspěvek na činnost – představa MV je na profinancování 1 člověka a chodu orgánů
- Odvislé od možností státního rozpočtu

Rozšíření kompetencí společenství (ST 845)

- Posílení postavení společenství obcí v systému veřejné správy, **SO jako orgán veřejné moci**
- Rozšíření okruhu orgánů společenství obcí - **Kancelář a vedoucí kanceláře**
- **Možnost výkonu přenesené působnosti** (např. veřejné opatrovnictví) **vlastním jménem SO**
- Možnost zřídit CzechPoint
- **Možnost zřízení společné obecní policie**
 - SO jako zřizovatel, odpadají veřejnoprávní smlouvy
 - Na území jakékoli obce pouze jedna obecní policie (SO x vlastní x zajištěna VPS)
 - Příjemcem pokut SO
- Možnost pořizovat společný plán dopravní obslužnosti území

SO a regionální rozvoj

- Snaha prosadit společenství obcí do zákona č. 248/2000 Sb. prostřednictvím ST 845
- SO jako subjekt systémově se podílející na regionálním rozvoji/ regionální politice ČR
 - společenství obcí doplní soustavu institucí působících v oblasti regionálního rozvoje (vedle státu, krajů a obcí).
 - nastaví se vazba strategie společenství obcí na cíle regionální politiky.
 - analýza současného stavu a očekávaného vývoje území SO a dále stanovit strategické cíle a priority rozvoje tohoto území.
 - provázána s cíli a prioritami Strategie regionálního rozvoje a strategie rozvoje kraje.
 - vazba i na další dokumentu a politiky státu.

Kontrola společenství obcí

- Upravováno v rámci ST 845
 - nadřízeným správním orgánem vůči orgánu SO bude krajský úřad,
 - kontrola výkonu státní správy SO ze strany KÚ,
 - výkon ostatních činností (ekvivalent samostatné působnosti obcí) bude kontrolovat Ministerstvo vnitra, nestanoví-li zvláštní právní předpisy upravující dané činnosti výslovně jinak.
- Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem - návrh na obdobné postavení SO jako je tomu o obcí.

Požadavky MV směrem ke krajům

1) Sjednocení postupu při zápisu SO

- Odlišný postup krajů při zápisu společenství do rejstříku
- Některé KÚ doposud ani nevedly správní řízení
- Odlišný rozsah požadovaných údajů a příloh, posuzování stanov
- Odlišný rozsah informací publikovaných v rejstříku

2) Možná finanční podpora existujících či vznikajících SO

- Příklady dobré praxe např. ve Středočeském kraji poskytují systémovou podporu víceúčelovým svazkům obcí, aktuálně 350 tis. Kč, Karlovarský kraj 450 tis. Kč.
- Jihomoravský kraj preferuje DSO v dotačních titulech

Kraje by měly systémově podporovat společenství obcí a zajistit jejich preferenci v krajských dotačních titulech.

Požadavky MV směrem ke krajům

3) Práce s jednotkou SO při realizaci veřejných politik kraje

- Plánování regionálního rozvoje
- Plánování dopravní obslužnosti
- Školská správa
- Rozvoj cestovního ruchu (destinační management)
- Sociální oblast – plánování kapacit, dostupnost služeb, zajištění péče
- Zdravotní oblast – dostupnost péče
- Rizika a bezpečnost
- Další oblasti plánování – výhledově územní plánování, krajinné plánování

Děkuji za pozornost

Ing. Mgr. David Sláma

Ředitel

Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy

Ministerstva vnitra

david.slama@mv.gov.cz